

Inspraaktekst OAR Centrum aan het College van B en W inzake Wet en Verordening maatschappelijke ondersteuning

Amsterdam, 29 augustus 2014

De Ouderen Advies Raad van Amsterdam Centrum heeft de WMO 2015 en de Verordening maatschappelijke ondersteuning Amsterdam 2015 bestudeerd. Wij maken bij deze gebruik van de mogelijkheid op de verordening in te spreken. Naast concrete amendementen die wij voorstellen en die hieronder artikelsgewijs en merendeels met toelichting te vinden zijn, zijn er enkele grotere, meer principiële onderwerpen waarover wij een aantal opmerkingen willen maken. U zult hopelijk begrijpen dat wij ons, vanuit de aard van onze opdracht, vooral concentreren op de positie van de cliënt, zijn zeggenschap, zijn (keuze)mogelijkheden, zijn rechtszekerheid.

Bij vergelijken van Wet en verordening vinden wij dat de Wet beter geformuleerd en cliëntvriendelijker is dan de verordening.

Eenzijds ontstaat die indruk bij het lezen van de Wet: er is veel aandacht voor, en nadruk op de positie van de cliënt, terwijl daartegenover in de verordening toch erg de positie van het college centraal staat, vooral door het veelvuldig gebruik van *kan* en van *in ieder geval* als het om de competentie van het college gaat. Dat betekent dat het college in ieder van die gevallen aan de in die tekst genoemde mogelijkheden naar eigen goeddunken andere punten, criteria of eisen kan toevoegen. De gegeven opsomming is dan immers niet limitatief; niets is zeker en alles is in principe. Daardoor is in veel concrete situaties in de verordening de rechtszekerheid van de cliënt vloeibaar rubber geworden.

Met name waar het gaat over criteria (Art. 4.1.3) tast dit de rechtszekerheid van de aanvrager aan: hij kan er niet meer van op aan welke criteria van toepassing zijn. Vandaar onder meer ons voorstel voor een jaarlijkse evaluatie. We hopen daarmee een vorm van jurisprudentie en rechtszekerheid voor de cliënten te creëren.

Een ander voorbeeld is ons voorstel bij herbeoordeling het college te verplichten de cliënt een cliëntondersteuner aan te wijzen, die de cliënt mag weigeren. Zo krijgt de cliënt maximaal de kans zijn zaak te verdedigen. (Art. 2.1., lid 9) Ook nemen wij bij een aantal van de door ons voorgestelde amendementen de letterlijke tekst van de Wet over omdat daar de positie van de cliënt sterker is geformuleerd. Een laatste punt in dit kader tenslotte: In de Wet (Art.2.1.2., lid 4c) wordt bijzondere aandacht gevraagd voor de keuzemogelijkheden tussen aanbieders voor degenen aan wie een maatwerkvoorziening wordt verstrekt. Omdat wij dit punt niet in de verordening terug vonden stellen wij een amendement voor: Verord.Art.2.6.3 “Tevens wordt erop gewezen dat er een keuzemogelijkheid in aanbieders bestaat en welke mogelijkheden er zijn”.

De Wet bepaalt in Art. 2.3.2 dat na een melding zonder meer een onderzoek volgt.

De verordening bevestigt dit voor een goede lezer indirect in Art. 2.1., lid 6 maar bepaalt dan vervolgens laconiek in lid 7: "Indien de cliënt of de ondersteuningsvraag genoegzaam bekend is, kan de medewerker in afwijking van het bepaalde in Art. 2.3.2 van de Wet, in overleg met de cliënt afzien van een onderzoek." Men kan hierop simpel reageren met "wet is wet".

Melding betekent onderzoek", maar wij hebben ons hier uitvoeriger over gebogen, en hebben daarvoor uitgebreid de voor- en nadelen op een rij gezet.

De argumenten vóór altijd een onderzoek doen, ook als het om bekende cliënten gaat, zijn de volgende. De Wet redeneert vanuit een nul situatie: We scheppen een nieuw systeem, met nieuwe procedures en nieuwe criteria. Dat is voor de hand liggend als iemand zich voor het eerst meldt. Maar het is wel de vraag of er, als er een melding komt van een cliënt van wie de ondersteuningsvraag al bekend is, ook deze melding aan een onderzoek met dezelfde nieuwe procedures en criteria onderworpen dient te worden. Gelijke monniken, gelijke kappen? Zo'n onderzoek kan voor die oude cliënt ook nuttig zijn, omdat met nieuwe ogen naar zijn situatie gekeken wordt. Bovendien, er is niet gespecificeerd wanneer er precies sprake is van "genoegzaam" bekend zijn, zodat de ambtenaar alle ruimte wordt geboden voor een eigen interpretatie van deze kwalificatie. Een onderzoek kan gezien worden als een teken dat de cliënt serieus wordt genomen. Dat geldt voor nieuwe cliënten, maar ook voor oude. De tekst van de verordening, tenslotte, merkt hier zelf op, dat er sprake is van een "afwijking van de Wet". En mag een verordening afwijken van de wet? Ook een gemeente moet zich aan de wet houden, toch?

Er zijn ook argumenten die pleiten voor het achterwege laten van een onderzoek:

De Wet redeneert inderdaad vanuit een nul situatie, maar te verwachten is dat, zeker in de beginperiode, het aantal oude bekenden die zich melden, groter zal zijn dan het aantal nieuwe cliënten. Als een onderzoek niet nodig is, omdat de situatie genoegzaam bekend is, waarom daar dan veel geld, tijd en menskracht in investeren? Dat is geldverspilling.

Alles tegen elkaar afwegende is onze mening dat de rechtszekerheid van de cliënt het meest gediend is met de wijze waarop in de Wet staat dat op een melding een onderzoek volgt; maar hoe meer gegevens er al zijn hoe korter en eenvoudiger dat onderzoek zal zijn. Op die manier is er bovendien de zekerheid van een voor beroep vatbare beschikking.

Voorts willen wij u erop attenderen dat bij veel zorgvragen een welzijnsaspect meespeelt. Op hun weg naar langduriger zelfredzaamheid en een meer participatieve samenleving, zoals Wet en verordening beogen, zullen de burgers met hun welzijnsvragen bij de Wijkzorgteams gehoor moeten krijgen. Echter, in uw verordening vinden wij hiervoor onvoldoende waarborgen; zowel in aanpak en methodieken als in specifieke expertise missen wij het welzijnsaspect in de Wijkzorg. Wij dringen erop aan de welzijnsprofessie volwaardig te betrekken in uw WMO-2015 uitvoering.